

M.15164: 1.

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforskning
vid Lunds universitet

(översättn. 2 sidor)

Argentina

uppl. år 1952

Ivar i LUF 85 n.ö. västskott och västslakt m. m.

s. 1.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

M. 15164:1

ENKETO DE LA LUND-UNIVERSITATO. - Argentina

En Arg-a Resp-o, en ĉiuj epokoj, la ĉevalvlando estis ŝatata kiel bongusta manĝaĵo, kvankam lomete dolĉeca. En la komparaj bienoj kaj establenejoj oni ofte buĉas ĉevalon k uzas la diversajn korpopartojn por malsamaj celoj: la ribaron kaj kelkajn internajojn (koro, reno) oni rostas; per krurviando oni preparadas gustoriĉajn kolbasojn. Sed tiu buĉado ne estas oficiala, nur okazas en privataj domoj; la popolo sin nutras per bova aŭ ŝafa viando.

Ekzistas kelkaj establenejoj (1 en mia naskiĝurbo, Rafaela) kie oni manipulas la viandojn de ĉevalaĉoj kadukaj, senditaj tien de negocistoj el plej malproksimaj lokoj. En tiuj entreprenoj, ĉio el la brutoj estas profitata: per kol- k vostaĵoj oni faras brosojn kaj penikojn; la fele estas vendita al tanejoj, por posta manipulo (tre estimataj estas la botoj el ĉevalida ledo); per plej bonkvalitaj partoj de la lumb- k krurviando oni preparas suspecan nutraĵon per artefaritaj sekigado k senakvigado, nomata hispanlingve "tasajo" (1) kiun oni grandkvante ekspedas al provincoj, kie ne abundas la bovoviando; per la resto de la viando, t.e. la plejnaŭza, oni faras iun produkton kiel traktatan, tre nutran por la kortobirdoj; kaj fine, per la ostoj pulverigitaj oni fabrikas bonegan fekundigilon, tre estimatan de la terkulturistoj.

Ekzistas legaj punoj por tiuj, kiuj batas, taŭzas, vapas aŭ buĉas kruale kaj senbezone ĉevalojn, kiujn la arg-a popolo amas kiel noblan beston, kiel la nedisigeblan kamaradon de la kampulo. En la landaj tradicioj, aperas la ĉevalo kiel la kunulo ŝatata de la gauĉo, kiu traktadis la vastegajn pampojn (2) kondukante gregojn, kantante, amindumante, kverelante kaj fugante el la polico, kaj poste defendis heroe la naskiĝ-grundon kontraŭ la hispanaj entreprenuloj, k forpuŝis per lanco k kurajo la rovaĵajn marodantajn indianojn ĝis la lastaj limoj de la dezerto, tiel borante luman vojon al la nova civilizo.

La arg-a popolo havas varmajn k noblajn sentojn al la hundoj k katoj, precipe al la bonrasaj, kiujn oni ame flegas en hejmoj k ankaŭ en specialaj societoj.

Tamen ekzistas speciala leĝaro, validanta en ĉiuj urboj. La senmastraj, vagemaj hundoj estas aŭde persekutataj de brigado de Urbdomaj Oficiistoj, kies tasko estas mortpafi senkompatate la bestojn, kies mastroj ~~an~~ pagis iun imposton, kvitencitan per ledeto surnumerita, k alnajtita al la kolrimeno. Antaŭ nelonge tiu kruela kampanjo intensigis, obeante registaran sekreton, celantan elimini ĝisradike teruran rabiepidemion, sprucinta en kelkaj guberniaj ĉefurboj, kaj viktimitanta multajn personojn, precipe ĉe la infanaro. Do, kiu ajn civitano rajtas mortigi vageman hundon, defende de kiel ĉies sano, sen tio, ke li estas punata aŭ admonata.

La supremencita kampanjo ankaŭ koncernis la katojn, kvankam en malpli terura skalo. La katoj terure multoblis kaj jam fariĝis plago k netolerebla ĝeno en urbejoj, kie dum la lasta epidemio multaj el ili enportis la mikrobojn de la rabio.

La taskoj mortigadi la malsanajn hundojn k katojn, inkuli la logantaron ka disvastigi konsilojn k informojn por ĉies singardo, estis entreprenita de la Stata Ministerio por Publika Sano.

XXXXXXXX

- (1) ~~kon.~~ tasajo
- (2) Arg-aj ebenaĵoj.

VERKIS: s-no. Enio Hugo Garrote
España 445.-
RAFAELA (ARGENTINA RESP-o)

I republiken Argentina har under alla tidsperioder hästkött varit ansett som ett välsmakande födoämne fastän något sötaktigt. På bondgårdar slaktar man ofta hästar och använder de olika kroppsdelarna för diverse ändamål: rybenen och några inälvor (hjärta, njure) steker man, köttet å benen använder man för att bereda välsmakande korvar. Men denna slakt är inte officiell, den sker endast i privathus; folket livnär sig medelst ox- eller fårkött.

Det finns några fabriker (1 i min födelsestad Rafaela), där man behandlar köttet av skröpliga hästar, som sänts dit av affärsmän från avlägsna orter. På dessa fabriker utnyttjas allt på djuret: hals- och svanshår användes för tillverkning av borstar och kvastar, hudarna sändes till garverier för vidare beredning, (stövlar av hästläder äro mycket uppskattade) de bästa delarna av länd- och benköttet användes för att bereda ett särskilt födoämne medelst konstgjord torkning och vätskeavdunstning, på spanska benämmt "tasajo", vilket man i stor skala levererar till landskap, som inte har överflöd av oxkött; resten av köttet, d.v.s. det vämjeligaste, användes för tillverkning av en kemiskt behandlad produkt, mycket nyttig för fjäderfä; och slutligen, medelst benstommen tillverkas gödsel, som värdesattes av lantbrukarna.

Det finns lagliga straff för dem, som slår, luggar, piskar eller slaktar på rätt sätt och i onödan hästar, som det argentinska folket älskar såsom ett nobelt djur, som en oskiljaktlig kamrat till lantbrukaren. Enligt landets hävd var hästen en omtyckt kollega till gauchos, som löpte genom de vidsträckta slätterna, ledande hjordar, sjungande, flörtande, grälände och flyende från polisen, och senare hjältemodigt försvarande födelseplatsen gentemot de spanska inkräktarna. Gauchos jagade bort med hjälp av lanser och sitt mod de vilda inkräktarna, vilka de förde till ökengränserna, på så sätt beredande en ljus väg för den nya civilisationen.

Det argentinska folket har goda och varma känslor för hundar, och katter, särskilt för de fina raserna, vilka man kärleksfullt vårdar i hem och också i särskilda föreningar.

Det finns likväl särskilda lagar, som gäller i varje stad. De herrelösa, kringströvande hundarna äro glupskt förföljda av stadstjänare, vars uppgift är att hänsynslöst skjuta djur, vars ägare inte betalt någon skatt, som kvitteras genom metallbricka, fäst på djurets halsband. För inte så längesedan blev denna råa kampanj intensifierad enligt ett dekret från regeringen. Härigenom göres ett försök att till roten bekämpa den

hemska rabiesepidemi, som har utbrutit i några större städer och hotar många människor, särskilt bland barnen. Alltså får vilken civilperson som helst avliva kringströvande hundar, därigenom försvarande allas hälsa. Något straff för detta finns inte.

Den ovan nämnda kampanjen berör även katter, fastän i mindre skala. Katterna har katastrofalt ökats och har redan blivit landsplåga och ett odrägligt hinder i storstäderna, dit många av dem under denna sista epidemi har burit med sig rabiesbakterier.

Uppgiften att avliva sjuka hundar och katter, ympa befolkningen och sprida upplysningar och maning till försiktighet har företagits av det statliga hälsovårdsministeriet.